

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 2025 р. №

КОНЦЕПЦІЯ
вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України
та формування культури поваги і підтримки ветеранів війни до 2028 року

Загальні положення

Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України поставила перед державою та суспільством нові виклики у сфері збереження національної пам'яті, утвердження культури вдячності, шани та підтримки тих, хто захищав незалежність і територіальну цілісність України. У сучасних умовах особливого значення набуває формування системного підходу до вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України, а також створення сталого середовища, заснованого на повазі до ветеранів війни, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України.

Необхідність розроблення нових концептуальних підходів зумовлена потребою у зміцненні духовно-моральних засад суспільства, розвитку культури національної пам'яті, гідності та солідарності, які є основою для консолідації українського народу. Вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України, належне визнання їхнього подвигу та підтримка ветеранів війни, які мають стати невід'ємною частиною державної політики, спрямованої на збереження історичної тяглості боротьби українського народу за свободу і незалежність.

Актуальність проблеми обумовлена тим, що наявна система вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України, а також підтримки ветеранів війни потребує оновлення, узгодження підходів і розширення міжвідомчої взаємодії. Важливо забезпечити єдність практик увічнення, посилити їх виховний і суспільно-комунікаційний потенціал, створити умови для інтеграції меморіальної роботи, державної підтримки ветеранів війни та громадських ініціатив у єдину цілісну політику.

Надзвичайно важливо, щоб увага держави і суспільства була зосереджена на усвідомленні значення подвигу загиблих Захисників і Захисниць України та ветеранів війни для майбутніх поколінь, на збереженні пам'яті про кожного, хто віддав життя за Україну, а також на зміцненні поваги до тих, хто повернувся з війни і продовжує служити державі у мирному житті.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC00304000000E7F2390055DFD800](#)
Підписувач [Калмикова Наталія Фернандівна](#)
Дійсний з [12.09.2024 0:00:00](#) по [11.09.2026 23:59:59](#)

Мінветеранів

№ 23923/1.1/7.2-25 від 30.10.2025

У цій Концепції під терміном “загиблі Захисники і Захисниці України” розуміються особи, які загинули (померли) внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, виконуючи завдання із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності держави.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у Законах України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про засади державної політики національної пам’яті Українського народу” та інших нормативно-правових актах.

Проблеми, які потребують розв’язання

На сьогодні існуюча система вшанування пам’яті загиблих Захисників і Захисниць України та підтримки ветеранів війни має ряд проблем, що потребують системного вирішення, зокрема:

відсутність єдиної державної політики та чіткої координації між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства у сфері вшанування пам’яті загиблих Захисників і Захисниць України та підтримки ветеранів війни;

фрагментарний характер меморіальних і освітніх заходів, що не забезпечує формування сталого суспільного сприйняття подвигу загиблих Захисників і Захисниць України та героїзму ветеранів війни;

недостатнє відображення внеску ветеранів війни у розвиток суспільства, держави та громадських ініціатив у медіа та освітніх програмах;

низький рівень суспільної обізнаності щодо прав, потреб і досягнень ветеранів війни;

недостатній рівень інтеграції громадських і державних ініціатив у сфері підтримки ветеранів війни та увічнення подвигу загиблих Захисників і Захисниць України;

відсутність комплексного підходу до популяризації позитивного образу ветеранів війни та формування культури поваги до них у суспільстві.

Розв’язання цих проблем потребує формування цілісної системи заходів, спрямованої на забезпечення належного визнання подвигу загиблих Захисників і Захисниць України, підтримку ветеранів війни, членів сімей таких осіб, інтеграцію державних і громадських ініціатив у єдину політику, а також створення умов для сталого збереження національної пам’яті.

Мета та строки реалізації Концепції

Ця Концепція спрямована на забезпечення належного державного і суспільного визнання подвигу кожного, хто віддав життя за свободу і незалежність України, на зміцнення інституту суспільної пам’яті, підвищення соціального статусу членів сімей загиблих Захисників і

Захисниць України, формування серед громадян культури вдячності, підтримки та поваги до ветеранів війни.

Важливим напрямом реалізації цієї Концепції є забезпечення комплексної підтримки членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України, спрямованої на моральне визнання, створення можливостей для участі у державних і громадських заходах з вшанування пам'яті, а також залучення до ініціатив, що сприяють збереженню історичної пам'яті.

Реалізація цієї Концепції передбачена на період з 2026 по 2028 рік.

Основні завдання Концепції

Основними завданнями цієї Концепції є:

формування та розвиток культури поваги до ветеранів війни та вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України у суспільстві;

забезпечення правового та організаційного регулювання питань вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України та підтримки ветеранів війни, у тому числі через удосконалення нормативно-правової бази;

створення комплексних заходів із меморіалізації подвигу загиблих Захисників і Захисниць України та інтеграції державних і громадських ініціатив у єдину систему вшанування;

забезпечення координації дій між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства у сфері вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України та підтримки ветеранів війни;

підвищення рівня обізнаності громадян щодо значення героїчного подвигу загиблих Захисників і Захисниць України та ролі ветеранів війни у сучасному суспільстві;

розвиток освітніх, виховних і просвітницьких програм, спрямованих на формування у дітей і молоді культури поваги до загиблих Захисників і Захисниць України та ветеранів війни, а також на поширення знань про сучасну боротьбу за незалежність і територіальну цілісність держави.

Шляхи та способи розв'язання проблем

Під час реалізації цієї Концепції необхідно забезпечити розв'язання визначених проблем відповідно до поставлених завдань.

Формування культури поваги до ветеранів війни здійснюється через організацію освітніх, просвітницьких і культурних заходів для різних груп населення, спрямованих на усвідомлення значення подвигу загиблих Захисників і Захисниць України та внеску ветеранів війни у розбудову держави. Передбачено популяризацію позитивного образу ветеранів війни через медіа, соціальні мережі, телевізійні, радіопрограми, фільми та театральні вистави, публікації у друкованих і цифрових виданнях.

Системне вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України передбачає створення та упорядкування меморіальних об'єктів, пам'ятників, музейних експозицій, а також проведення тематичних заходів, що сприятимуть збереженню національної пам'яті. Важливою складовою є організація комеморативних практик і ритуалів із залученням ветеранів війни, членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України, громадськості та освітніх установ.

Особлива увага приділяється системній роботі з членами сімей загиблих Захисників і Захисниць України, спрямованій на їх моральну підтримку, визнання самовідданості, участь у заходах державного та місцевого рівня, а також створення програм психологічної, культурної та освітньої підтримки.

З метою формування в суспільстві культури поваги та вдячності передбачено впровадження освітніх компонентів у навчальні програми закладів освіти усіх рівнів, проведення виховних і просвітницьких заходів із залученням ветеранів війни, діячів культури, педагогів і представників інститутів громадянського суспільства.

Правове регулювання та організаційний супровід реалізації цієї Концепції здійснюватиметься через удосконалення законодавства та нормативно-правових актів у сфері прав ветеранів війни, меморіалізації та підтримки членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України. Передбачається розроблення стандартів і методичних рекомендацій щодо проведення заходів із вшанування пам'яті, координації дій між центральними та місцевими органами влади та інститутами громадянського суспільства.

Моніторинг реалізації цієї Концепції здійснюватиметься Мінветеранів спільно з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади шляхом узагальнення результатів виконання плану заходів щодо її реалізації та підготовки пропозицій щодо вдосконалення державної політики у цій сфері.

Взаємодія між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства передбачає створення умов для реалізації спільних ініціатив, обміну досвідом і кращими практиками, проведення навчальних заходів та надання фінансової й організаційної підтримки ініціатив, спрямованих на формування культури поваги до ветеранів війни.

Прогноз впливу на ключові інтереси заінтересованих сторін

Формування та реалізація державної політики у сфері вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України та формування культури поваги і підтримки ветеранів війни матиме позитивний вплив на ключові інтереси громадян, ветеранів війни, членів сімей таких осіб, членів сімей

загиблих Захисників і Захисниць України, органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Реалізація цієї Концепції сприятиме забезпеченню належного правового та організаційного регулювання, спрямованого на вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України та підтримку ветеранів війни, а також визначенню основних напрямів і завдань у сфері меморіалізації, соціальної підтримки ветеранів війни та просвітницької роботи.

Впровадження заходів цієї Концепції дозволить підвищити рівень обізнаності суспільства щодо героїзму загиблих Захисників і Захисниць України, сформувати культуру поваги та підтримки ветеранів війни, посилити ефективність міжвідомчої та громадської взаємодії у зазначеній сфері, а також популяризувати історії успіху ветеранів війни у громадському житті та культурну активність.

Реалізація цієї Концепції сприятиме зміцненню національної пам'яті, розвитку патріотичних цінностей і соціальної згуртованості, що консолідує суспільство та підвищує ефективність державної політики у сфері підтримки ветеранів війни і вшанування загиблих Захисників і Захисниць України.

Водночас заходи цієї Концепції створюватимуть сприятливі умови для реінтеграції ветеранів війни у мирне життя та забезпечення їх соціальних, освітніх і психологічних потреб, що в комплексі формує сталу систему поваги до загиблих Захисників і Захисниць України та членів сімей таких осіб.

Очікувані результати

Реалізація цієї Концепції створить умови для системного підходу до вшанування загиблих Захисників і Захисниць України, підвищення статусу ветеранів війни у суспільстві та зміцнення національної пам'яті.

Очікуваними результатами є:

- підвищення обізнаності громадян про героїзм загиблих Захисників і Захисниць України та внесок ветеранів війни у захист держави;

- формування культури поваги до загиблих Захисників і Захисниць України, ветеранів війни та членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України шляхом запровадження освітніх, виховних і просвітницьких програм у шкільному, студентському та молодіжному середовищах;

- розширення державних і громадських програм підтримки членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України, створення умов для їх соціальної інтеграції, участі у суспільно важливих заходах та ініціативах з увічнення пам'яті;

- популяризація ветеранського активізму, культурних та освітніх ініціатив;

забезпечення правового та організаційного регулювання у сфері меморіалізації та соціальної підтримки ветеранів війни;

створення умов для координації дій органів державної влади, місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства;

активізація громадських ініціатив і підвищення ефективності проведення комемораційних практик;

сприяння у розвитку системи меморіалізації, просвітницької та інформаційної роботи.

У комплексі ці заходи забезпечать сталу систему вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України, підвищення рівня соціальної підтримки ветеранів війни та членів сімей таких осіб, зміцнення національної пам'яті, формування патріотичних цінностей та консолідацію українського суспільства.

Обсяг фінансових,
матеріально-технічних і трудових ресурсів

Фінансування заходів з реалізації цієї Концепції здійснюватиметься за рахунок видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, а також з використанням інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяги видатків на реалізацію заходів визначаються щорічно з урахуванням можливостей державного бюджету та конкретизації заходів за підсумками їх виконання у попередні роки.

Забезпечення реалізації цієї Концепції передбачає залучення необхідних матеріально-технічних і трудових ресурсів, що дозволить організувати ефективну діяльність у сфері меморіалізації, проведення комемораційних практик, інформаційно-просвітницької роботи та підтримки ветеранів війни. Також створюються умови для координації міжвідомчих і громадських ініціатив, що сприятимуть формуванню єдиної державної політики у зазначеній сфері.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 2025 р. №

ПЛАН ЗАХОДІВ
з реалізації Концепції вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України
та формування культури поваги і підтримки ветеранів війни до 2028 року

Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
Нормативно-правове забезпечення			
1. Розробка та удосконалення нормативно-правового регулювання щодо питань вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України	Мінветеранів МКСК Український інститут національної пам'яті інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади	щороку	розроблено законопроекти та подано на розгляд Кабінету Міністрів України
2. Розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо проведення заходів з вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України	Мінветеранів МКСК Український інститут національної пам'яті інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади інститути громадянського суспільства	до кінця 2026 року	розроблено та впроваджено відповідні методичні рекомендації

Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
----------------------	----------------------------	-------	---------------------

Меморіальні та комемораційні практики

3.	Організація відзначення ювілейних, пам'ятних та історичних дат, міжнародних днів на державному рівні, пов'язаних із вшануванням ветеранів, захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, а також формуванням соборності та державності, проголошенням незалежності України із залученням ветеранів війни та членів їх сімей	Мінветеранів
Міноборони
МВС
МКСК
Український інститут національної пам'яті
обласні, Київська
міська державні (військові)
адміністрації
інститути
громадянського суспільства (за згодою)	щороку	проведено заходи на національному та регіональному рівнях
4.	Організація та участь у відкритті музейних експозицій, виставок, меморіальних об'єктів, присвячених вшануванню пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України за участю ветеранів війни та інститутів громадянського суспільства	Мінветеранів
Міноборони
МВС
МКСК
Мінрозвитку
Український інститут національної пам'яті
обласні, Київська
міська державні (військові)
адміністрації	щороку	відкрито об'єкти з участю ветеранів війни

Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
5. Проведення комеморативних заходів на національному та регіональному рівнях із залученням громадськості та молоді 6. Проведення почесних поховань загиблих Захисників і Захисниць України, а також ветеранів війни на Національному військовому меморіальному кладовищі, так і у секторах військових поховань на території територіальних громад	інститути громадянського суспільства (за згодою) Мінветеранів Міноборони МВС МОН МКСК Український інститут національної пам'яті обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації інститути громадянського суспільства (за згодою) Мінветеранів Міноборони МВС обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації	щороку щороку	проведено комеморативні заходи на національному та регіональному рівнях проведено почесні поховання

Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
Освітньо-виховна та інформаційно-просвітницька діяльність			
7. Проведення уроків звиятиги та тематичні зустрічі у закладах освіти з ветеранами війни	обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації МОН Мінветеранів	щороку	проведено уроки та зустрічі
8. Впровадження та проведення відкритих уроків з формування культури поваги до ветеранів війни	МОН Мінветеранів обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації	щороку	впроваджено та проведено відкриті уроки
9. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній щодо позитивного образу ветеранів війни та ролі загиблих захисників і захисниць України	Мінветеранів Міноборони Мінмолодьспорт МКСК обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації	щороку	проведено інформаційні кампанії
10. Організація культурних і просвітницьких заходів (фестивалі, виставки, форуми, медіапроекти) з метою популяризації	Мінветеранів Міноборони МКСК	щороку	проведено заходи національного та регіонального рівня

Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
героїзму загиблих Захисників і Захисниць України із залученням ветеранів війни	обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації інститути громадянського суспільства (за згодою)		
Підтримка ветеранів			
11. Проведення заходів із соціальної, професійної та психологічної підтримки ветеранів війни	Мінветеранів Мінсоцполітики обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації інститути громадянського суспільства (за згодою)	щороку	проведено заходи
12. Проведення заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни	Мінветеранів Міноборони МВС Мінмолодьспорт обласні, Київська міська державні	щороку	проведено спортивні заходи за участі ветеранів війни

Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
13. Залучення ветеранів війни до реалізації просвітницьких, виховних і культурних заходів	(військові) адміністрації Мінветеранів МОН МКСК інститути громадянського суспільства обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації	щороку	реалізовано участь ветеранів війни у програмах і заходах
14. Сприяння суспільному визнанню подвигів ветеранів війни шляхом відзначення їх державними та відомчими нагородами	Мінветеранів Міноборони МВС Національна гвардія ДСНС Генеральний штаб Збройних Сил (за згодою) обласні, Київська міська державні (військові) адміністрації	щороку	підвищено рівень суспільного визнання ролі ветеранів війни у захисті держави